

VOORTGANGSRAPPORTAGE 2008

OPENBAAR MINISTERIE

IMPLEMENTATIE PROGRAMMA VERSTERKING OPSPORING EN

VERVOLGING

mei 2008

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	2007: Het jaar van de verdieping.....	5
3	De pijlers van het versterkingsprogramma (Eerste Spoor).....	7
	3.1 Algemene kwaliteitseisen.....	7
	3.2 Tegenspraak	8
	3.3 OM-journaal.....	10
	3.4 Review.....	10
	3.5 Team grootschalig onderzoek.....	11
	3.6 Forensische opsporing.....	11
	3.7 Auditieve en audiovisuele registratie.....	12
	3.8 Opleiding.....	12
	3.9 Auditing en borging.....	13
	3.10 Aanwending toegekende middelen 2007.....	13
4	Versterking van de professionele ambitie (Tweede Spoor).....	16
	4.1 Kwaliteitsproducten.....	16
	4.2 Oefenrechtbank.....	19
	4.3 Inspiratiereis Verenigde Staten.....	19
	4.4 Nieuwe opzet introductieprogramma officieren.....	19
5	Programmastructuur OM.....	21
6	Tot slot.....	23

1 Inleiding

Voor u ligt de tweede voortgangsrapportage van het Openbaar Ministerie over het programma ‘Versterking opsporing en vervolging’. Het evaluatieonderzoek van de commissie Posthumus naar de Schiedammer Parkmoord vormde in 2005 voor de minister van Justitie aanleiding de politie, het OM en het NFI opdracht te verstrekken de aanbevelingen uit te werken in dit programma ‘Versterking opsporing en vervolging’. De politie en het OM hebben vervolgens samen met het NFI de aanbevelingen vertaald in een groot aantal maatregelen. Daarbij zijn vanuit een gedeelde visie ambities geformuleerd die zijn gericht op:

- vertrouwen in politie en OM;
- versterking van de kwaliteit en professionaliteit om de criminaliteit daadkrachtig en effectief te kunnen bestrijden;
- een zichtbaar transparante en integere werkwijze.

De maatregelen van het versterkingsprogramma hebben betrekking op vijf thema’s die deze ambities reflecteren.

1. Algemene eisen aan de opsporing

Door bindende afspraken over kwaliteit, werkwijze, validatie en certificering worden kwaliteitsgaranties geboden voor prestaties in de keten van opsporing en vervolging.

2. Duidelijkheid over het gezag in de opsporing

Door verheldering van de invulling van het gezag tussen politie en Openbaar Ministerie, met name in complexe opsporingsonderzoeken, kunnen de rollen en verantwoordelijkheden in het proces op de juiste wijze worden ingevuld.

3. Versterking van vakmanschap

Criminaliteit ontwikkelt zich in vele dimensies, o.a. geografisch, technologisch en in mate van complexiteit. Daarnaast stelt de samenleving duidelijke eisen aan de resultaten van handhaving en opsporing. Dit betekent voor de medewerkers van politie en Openbaar Ministerie dat de vraag naar professionaliteit en specialisme toeneemt. Dit vraagt om versterking van de professie en om normering in evenwicht met de daadwerkelijke vereisten.

4. Aandacht voor leiderschap en cultuur

Consequente, heldere invulling van leiderschap in beide organisaties verzekeren eenheid en kwaliteit van opsporing en vervolging. Herijking van de rollen van de rechercheofficier en parketleiding enerzijds en recherchemanagement en korpsleiding anderzijds moet leiden tot een meer effectieve sturing. Organisatie van tegenspraak, waar het strategisch management direct bij betrokken is, leidt tot een cultuur waarin reflectie en transparantie vanzelfsprekend zijn.

5. *Permanente, ketenbrede kwaliteitsontwikkeling*

Voortdurende oriëntatie op kwaliteitsverbetering ondersteunt de organisaties bij het realiseren van concrete verbeteringen van de bedrijfsvoering en processturing. Systematische toetsing van de algemene eisen maakt hiervan deel uit.

De maatregelen zijn per thema ondergebracht in een implementatieagenda die voor het OM de periode beslaat van 2006 tot en met 2009. Afgesproken is de ministers van Justitie en BZK en de kamer periodiek te informeren over de voortgang van de implementatie. Deze rapportage komt tegemoet aan die afspraak.

De rapportage is ook dit jaar weer gebaseerd op de uitkomsten van een landelijke audit naar de implementatie van het versterkingsprogramma, die is gehouden van januari t/m maart 2008. De OM-onderdelen hebben deelgenomen aan de uitvoering van de audit door een groot aantal hoofdofficieren, rechercheofficieren en kwaliteitsmedewerkers beschikbaar te stellen. De rapportage is als volgt opgebouwd¹. In het hoofdstuk '2007: Het jaar van de verdieping' wordt inzicht gegeven in de verdiepingsslag die het Openbaar Ministerie in 2007 over de hele linie van het versterkingsprogramma heeft uitgevoerd. Vervolgens wordt verslag gedaan van de vooruitgang die het OM in samenwerking met politie en NFI heeft geboekt bij de doorontwikkeling van de afzonderlijke maatregelen in het 'Eerste Spoor'. Dit gebeurt aan de hand van de volgende onderwerpen:

- kwaliteitseisen aan de opsporing;
- tegenspraak en review;
- Team Grootschalig Onderzoek (TGO);
- forensische opsporing;
- auditieve en audiovisuele registratie;
- opleiding en certificering;
- borging kwaliteitszorg en monitoring.

In deze rapportage is eveneens een belangrijke rol weggelegd voor wat binnen het OM ook wel het 'Tweede Spoor' wordt genoemd: de ontwikkeling van de professionele ambitie. Dit is een omvangrijk cultuurtraject dat volledig door en voor professionals uit de eigen organisatie is ontwikkeld. Waar de implementatie van de maatregelen wordt uitgevoerd onder regie en verantwoordelijkheid van de rechercheofficieren, spelen de kwaliteitsofficieren Opsporing en Vervolg die de afgelopen anderhalf jaar in de parketten zijn aangesteld een centrale rol in de ontwikkeling van de professionele ambitie. De activiteiten zijn in 2007 gecoördineerd door de programmamanager en kennen de volgende aandachtsgebieden:

- rollenspel requisitoir;
- DVD 'de rol van de secretaris in grotere onderzoeken';
- DVD en spel: 'de rol van de TGO-officier: vrijheid in verbondenheid';
- begeleide sessie 'secundaire traumatisering';
- oefenrechtbank;
- inspiratieris naar Verenigde Staten voor talentvolle officieren;
- nieuwe opzet introductieprogramma officieren.

¹ De auditrapportage zal half mei definitief gereed zijn.

Het jaar 2008 is een spannend overgangsjaar in het versterkingsprogramma. Vanaf 2006 is hard gewerkt om de maatregelen te implementeren die de officieren moeten ondersteunen bij de uitvoering van hun kerntaken opsporing en vervolging. De uitkomsten van de audit laten zien dat de maatregelen inmiddels stevig zijn ingebed in de bestaande structuren. Nieuwe werkwijzen zijn bekend en geborgd. Er zijn vaste overlegvormen binnen en buiten de parketten. Binnen alle geledingen is sprake van een sterke betrokkenheid en is bezieling aanwezig.

Begin 2009 zal de procesaudit, die over de volle breedte van het ketenproces van politie, OM en NFI wordt uitgevoerd, inzicht geven in de vraag of de ingevoerde maatregelen van het programma de beoogde effecten heeft opgeleverd.

2 2007: Het jaar van de verdieping

De inspanningen die in 2007 zijn verricht laten over de hele linie een verdiepingslag zien. De ontwikkelpunten die in de vorige audit zijn gesignaleerd zijn overal voortvarend opgepakt.

De arrondissementsparketten werken steeds meer samen om kennis en ervaring te delen. Dit gaat verder dan de gebruikelijke regionale samenwerkingsverbanden. De regio-indeling Noord, Midden en Zuid die is toegepast voor de ontwikkeling van de producten in het Tweede Spoor, wordt regelmatig benut om ook de maatregelen uit het Eerste Spoor goed neer te zetten. Verder speelt de landelijke vergadering van de rechercheofficiëren een belangrijke rol om best practices te verspreiden.

De ressortsparketten laten een flinke progressie zien. Alle tweedelijnsarketten hanteren inmiddels een gevoeligezakenlijst. Met behulp van deze lijst monitort men welke grote zaken op termijn te verwachten zijn van de arrondissementsparketten. De lijst bevat ook de gevoelige zaken die reeds eerder door de arrondissementsparketten zijn overgedragen aan de ressortsparketten en waar nu voor het eerst door de advocaat-generaal tegenspraak in wordt toegepast. De ressortsparketten hebben de maatregelen uit het versterkingsprogramma vertaald naar de specifieke situatie in de tweede lijn. Verder is men aan de slag gegaan met het OM-journaal. Hoogtepunt vormde op 9 november 2007 het landelijke congres met als thema 'Versterking Professionaliteit' voor alle advocaten-generaal en secretarissen, dat werd georganiseerd door het ressortsparket Den Bosch.

In 2007 zijn veel nieuwe officieren aangetreden. Vrijwel overal is het bestand van TGO-officiëren, FO-officiëren en tegensprekers op sterkte. Gelet op de aantallen TGO's die zich voordoen, wordt het huidige officierenbestand dat specifiek voor deze drie functies is aangewezen over het algemeen voldoende geacht. De professionals moeten tenslotte in de gelegenheid worden gesteld hun vaardigheden op peil te houden door regelmatig een TGO of een gevoelige zaak te doen. De parketten houden rekening met toekomstig verloop, door officieren die aan de criteria voldoen op te leiden voor de functie van TGO-officier en in te laten stromen op het moment dat zich een vacature voordoet. De aanwas van nieuwe officieren wordt tevens benut om het capaciteitsbeslag op te vangen van TGO ten opzichte van overige belangrijke zaken, die ook kwalitatief zorgvuldig moeten worden afgedaan.

Bijna alle TGO-officiëren hebben het verplichte curriculum van opleidingen afgerond. In 2007 zijn ook de FO-officiëren met hun opleidingscurriculum gestart. De verwachting is dat de einddatum van juli 2009 om deze functionarissen op vlieghoogte te krijgen ruimschoots wordt gehaald. Gelet op de grote animo voor opleidingen en het vroegtijdig voltooien van de verplichte curricula door de aangewezen functionarissen, worden vanaf 2008 ook advocaten-generaal en secretarissen toegelaten tot de opleidingen. Daarnaast wordt in samenwerking met het Studiecentrum van de Rechterlijke Organisatie en met de organisatie 'Prisma organisatieontwikkeling Rechterlijke Organisatie' een eigen training tegenspraak ontwikkeld die naar verwachting vanaf 2009 aan de parketten kan worden aangeboden.

De tegenspraak is in de afgelopen periode verder inhoudelijk ontwikkeld. De rechercheofficiëren hebben de tegenspraak halverwege 2007 landelijk laten evalueren. Ruim 80 officieren hebben met behulp van een vragenlijst hun mening gegeven over dit instrument. In oktober vormde de uitkomsten

van de schriftelijke evaluatie de aanleiding voor een Group Decision Meeting onder rechercheofficieren. In een virtuele chatroom wisselden de rechercheofficieren van gedachte over de voordelen en de ontwikkelpunten van tegenspraak. De aanbevelingen van de totale evaluatie worden nader toegelicht in hoofdstuk 3.2.

Het OM-journaal is meer dan tijdens de vorige rapportageperiode geïnternaliseerd. Journaliseren wordt meer en meer gezien als een ondersteuning van het werk die structuur aanbrengt. Tijdens de audit hebben verschillende officieren aangegeven dat zij ook journaliseren in zaken waarin dit niet is voorgeschreven. De applicatie OM-journaal die door het parket Zutphen is ontwikkeld, staat gereed op een landelijke server en is op dit moment onderhevig aan de laatste systeem- en gebruikerstests. Voor de zomervakantie van 2008 kunnen alle medewerkers die daartoe een autorisatie hebben ontvangen de applicatie gebruiken. Hierdoor wordt het tevens mogelijk om eenvoudig en veilig buiten de grenzen van het eigen arrondissement tegenspraak te bieden.

Met review is in 2007 beperkt ervaring opgedaan. Het College van procureurs-generaal heeft twee zaken aangewezen voor review, deze zaken zijn in behandeling. De aanwijzing Review en de protocollen waren al gereed. Eind 2007 heeft een stuurgroep, samengesteld uit medewerkers van politie en OM, een concept stappenplan Review opgeleverd dat praktische handvatten biedt om een review uit te voeren. Dit stappenplan wordt nu getoetst aan de praktijk. In de loop van 2008 komen de resultaten van de eerste reviewzaken beschikbaar en kan het stappenplan definitief worden vastgesteld.

Hoewel niet expliciet opgenomen in het rapport met uitgewerkte maatregelen van het versterkingsprogramma, is besloten om tijdens de audit die begin 2008 is uitgevoerd bij de parketten toch naar de stand van zaken rondom de ontwikkeling van de professionele ambitie te informeren. Het blijkt dat alle parketten enthousiast aan de slag zijn gegaan met de concrete producten die in de regio's Noord (secundaire traumatisering), Midden ('de rol van de TGO-officier: vrijheid in verbondenheid', DVD 'rol secretaris in grotere onderzoeken') en Zuid (rollenspel requisitoir) zijn ontwikkeld. De producten zijn onderling uitgewisseld en worden in de parketten onder begeleiding van de kwaliteitsofficieren toegepast. De parketten hebben de energie lange tijd primair op de implementatie van de harde maatregelen gericht. Er komt echter steeds meer ruimte om inhoudelijk met de kwaliteit van het vak aan de slag te gaan. In het land komen talrijke initiatieven tot bloei buiten de coördinatie van het Parket-Generaal om. Dat is in de beleving van het OM de enige manier waarop een cultuurtraject succesvol doorlopen kan worden.

3 De pijlers van het versterkingsprogramma (Eerste Spoor)

3.1 Algemene kwaliteitseisen

Doelstelling: Door bindende afspraken te maken over kwaliteit, werkwijze, valideren en certificering, kwaliteitsgaranties te bieden voor prestaties in de keten van opsporing en vervolging. De kwaliteitseisen gelden voor kritische processen, producten (bijvoorbeeld TGO-regeling, procesdossier, toepassing bijzondere opsporingsbevoegdheden) en mensen. Indien niet aan de gestelde kwaliteitseisen is voldaan, betekent dat een groot afbreukrisico in de vervolgingsfase. Daarom worden kritische processen en producten door OM en politie gevalideerd en gelden zij voor beide organisaties als landelijke standaarden. Daartoe zijn de validatieprocessen van OM en politie op elkaar afgestemd.

Stand van zaken:

In 2007 heeft de politie met het OM een enorme inzet gepleegd om aan de gestelde kwaliteitseisen te kunnen voldoen.

- Kritische processen als TGO-onderzoeken werden reeds, onder het gezag van de officier van justitie, met de politie uitgevoerd conform de raamregeling TGO.
- Naarmate de opleidingen worden afgerond, voldoen steeds meer mensen aan de kwaliteitseisen die worden gesteld aan de teamleiders TGO.
- De forensisch-technische normen die eind 2006, begin 2007 zijn ontwikkeld voor:
 - het vervoeren en bewaren van stoffelijke overschotten;
 - vastleggen van secties;
 - inschakelen forensisch geneeskundige;
 - lijkschouw en letselbeschrijving;
 - opslag en beheer van sporendragers,zijn gevalideerd door politie en OM en in de loop van 2007 landelijk ingevoerd.
- Er zijn kwaliteitseisen gesteld aan kritische producten als het procesdossier en het standaardverhoorplan. Er is gewerkt aan twee categorieën van producten:
 - nieuw ontwikkelde producten, zoals onder meer het ‘buurtonderzoek’, het ‘weegdocument’ en het ‘verhoorplan’. Expertgroepen van de politie hebben deze producten in samenwerking met de rechercheofficieren van justitie uitgewerkt. Deze genoemde producten zijn in 2007 door politie en OM gevalideerd en ingevoerd. Het validatietraject loopt met betrekking tot het ‘protocol informatiebronnen’ en de ‘visualisering plaats delict’.
 - een aantal kritische producten voor de opsporing was al ontwikkeld in samenwerking met ABRIO, zoals het procesdossier, de afschermprocedure en het rapport verzoek tot verstrekking van onderzoeksgegevens. Ook deze producten zijn in 2007 ter validatie voorgelegd aan het OM Kernberaad Politie, waarna ze ter kennis zijn gebracht van de politie- en OM-organisatie via OMtranet en Politiekennisnet.

De producten worden beheerd door de Voorziening producten en processen (VPP, de opvolger van ABRIO) en zijn te raadplegen op PolitieKennisNet, dat voor het OM toegankelijk is via OMtranet. Het OM heeft in samenspraak met de politie het validatieproces voor kritische producten opnieuw ingericht en vastgesteld.

- In 2007 is de technische koppeling gerealiseerd tussen OMtranet en Politiekennisnet. Verder is bepaald dat het Wetenschappelijk Bureau van het OM juridisch inhoudelijk verantwoordelijk wordt voor de content die door het OM wordt gepubliceerd. PolitieKennisNet is inmiddels te raadplegen via Omtranet, het omgekeerde is nog niet het geval.
- De samenvatting en uniformering van de beleidsregels van het OM, waarin veel kwaliteitseisen (zowel algemene als specifieke) aan de opsporing zijn verwoord, is afgerond.

Planning 2008

- OMtranet wordt toegankelijk gemaakt voor Politiekennisnet (medio 2008).
- De beleidsregels, voorzien van een samenvatting en een nieuw voorblad, worden gepubliceerd op OMtranet/Politiekennisnet (2^e helft 2008).
- Het gehele proces van totstandkoming van producten via afstemming tussen politie en OM, van validatie tot aan de distributie van de producten op OMtranet/Politiekennisnet, wordt meegenomen in het normenkader van en getoetst tijdens de begin 2009 uit te voeren procesaudit.

3.2 Tegenspraak

Doelstelling: Tegenspraak zowel binnen de politie als binnen het OM te borgen opdat belangrijke beslissingen tijdens de loop van het onderzoek ter discussie worden gesteld en worden getoetst. De basis van tegenspraak is een manier van werken, waarbinnen goede verslaglegging, een kritische houding of reflectie van betrokken medewerkers een normale gang van zaken is.

Stand van zaken

- In 2007 hebben alle parketten op basis van de landelijk vastgelegde Instructie en protocollen tegenspraak (waarin organisatie van en werkwijze bij tegenspraak zijn vastgelegd), een vertaling gemaakt naar de lokale situatie. Deze lokale instructies zijn gepubliceerd op de Omtranetpagina's van het versterkingsprogramma. Verder hebben de rechercheofficieren de lokale instructies besproken tijdens diverse bijeenkomsten en nemen zij bij de start van tegenspraak in een nieuwe zaak de protocollen met de betrokken medewerkers door.
- Uit de vorige audit kwam naar voren dat de parketten in de praktijk soms verschillende werkwijzen hanteren, met name op aspecten als de wijze van organisatie van de tegenspraak, de inzet van personeel, de momenten waarop tegenspraak plaatsvindt en het gebruik van het OM-journaal. Daarom hebben de rechercheofficieren de tegenspraak halverwege 2007 uitgebreid laten evalueren aan de hand van een vragenlijst. De vragenlijst behandelde niet alleen de bekendheid van de officieren met de Instructie en de protocollen, de zogenaamde harde kant van de tegenspraak, maar ook de zachte kant: hoe geef en ontvang je tegenspraak? Meer dan 80 officieren hebben de vragenlijst ingevuld. De uitkomsten van de schriftelijke enquête gaven aanleiding een Group Decision Meeting te organiseren (zie kopje Praktijkillustratie). De enquête en Group Decision Meeting leidden tot de conclusie dat tegenspraak niet vanuit een reflex in zoveel mogelijk zaken moet worden ingezet. Het middel moet selectief volgens de vastgelegde criteria worden

toegepast. In het beperkte aantal zaken waarin je dit zware middel inzet moet het dan wel optimaal worden uitgevoerd. Wat hierbij helpt is om, reeds bij de start van de tegenspraak, duidelijke afspraken met elkaar te maken over de te verwachten resultaten. Voorts ontwikkelen de rechercheofficieren ter ondersteuning van de tegenspraak een trainingscasus voor het optimale OM-journaal, belangrijk brondocument voor tegenspraak.

- Nog niet alle parketten hebben ruime ervaring met tegenspraak kunnen opdoen. Met name in de kleinere arrondissementen zijn niet altijd zaken voorhanden die zich kwalificeren voor tegenspraak. Hoewel deze parketten oefenen met tegenspraak in zaken waarin dit niet is verplicht, maakt dit het lastig de tegenspraak periodiek op zaaks- en organisatieniveau te evalueren.

Praktijkillustratie

Op 10 oktober 2007 heerste bij het arrondissementsparket Amsterdam al vroeg in de ochtend een koortsachtige drukte. Ten behoeve van de Group Decision Meeting die tijdens de landelijke vergadering van rechercheofficieren zou worden gehouden, werden in de allergrootste vergaderruimte zo'n 30 computers op een netwerkverbinding aangesloten. Hierdoor ontstond een virtuele chatroom. Onder strakke begeleiding van Prisma bediscussieerden de rechercheofficieren daarna anoniem prikkelende stellingen over de tegenspraak, zoals "Hoe ziet het OM-journaal er uit als de tegenspreker optimaal presteert?", "Welke adviezen/vragen en welk gedrag van de tegenspreker hebben geleid tot een verbreding van of een wending in het onderzoek?", "Waarom merk je dat de tegenspreker meedenkt in plaats van tegenspreekt?". Dat tegenspraak als middel volop in ontwikkeling is werd duidelijk aan de stroom van antwoorden. Een kleine selectie: "Tegenspreken is een kunst die niet iedere tegenspreker als vanzelf beheerst [#29]", "Wie spreekt de kanjer tegen? [#43]", "Tegensprekers zoeken naar handvatten om de tegenspraak te toetsen op kwaliteit [#48]", "Volgens mij moet een tegenspreker los van de gedachten van de zaakofficier of hetgeen hij in journaal leest actief blijven 'zeuren' over andere scenario's [#16]", "Een tegenspreker moet niet meedenken. de rechercheofficier begeleidt en coacht al. De tegenspreker moet lastig zijn en tot nadenken of het doen van extra / nieuw onderzoek stemmen. [#8]"

Planning 2008

- In 2008 wordt in samenwerking met het Studiecentrum van de Rechterlijke Organisatie en de organisatie 'Prisma organisatieontwikkeling Rechterlijke Organisatie' de ontwikkeling van de training tegenspraak afgerond. Naar verwachting kan deze training vanaf 2009 aan de parketten worden aangeboden.
- De rechercheofficieren blijven verantwoordelijk voor de verdere inhoudelijke ontwikkeling van het middel tegenspraak. De kwaliteitsofficieren worden nadrukkelijk bij dit proces betrokken. De voortgang van de ontwikkeling wordt periodiek door de rechercheofficieren geëvalueerd.
- Op basis van de auditbevindingen krijgen de parketten de aanbevelingen tegenspraak periodiek op zaaks- en organisatieniveau te evalueren. Daar waar kleine parketten niet voldoende ervaring hebben opgedaan omdat zich geen zaken met tegenspraak voordoen, wordt aangeraden de evaluatie in groter verband met meer parketten uit te voeren.

3.3 OM-journaal

In het OM-journaal worden de overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de essentiële beslissingen van het OM in een strafzaak vastgelegd, inclusief het verslag van tegenspraak indien tegenspraak heeft plaatsgevonden in het betreffende onderzoek. Bij de uitgewerkte maatregelen is een model voor het OM-journaal meegegeven met alle items die het journaal dient te bevatten.

Stand van zaken

- De parketten hebben in 2007 veel ervaring opgedaan met journaliseren, dit geldt voor zowel de eerste als de tweede lijn. De verplichte en facultatieve categorieën waarin journaliseren aan de orde is worden goed benut. Op de kleinere parketten, waar minder ervaring kan worden opgedaan met journaliseren omdat zich niet altijd voldoende zaken aandienen, wordt om te oefenen ook regelmatig gejournaliseerd in de voor die parketten grotere zaken.
- De officieren geven steeds vaker aan journaliseren als ondersteuning van hun werk te zien, het biedt structuur. Men vindt het de moeite waard om er tijd in te investeren.
- Nog steeds zijn verschillen te zien rond aspecten als hoe uitgebreid het OM-journaal wordt ingevuld, de wijze van gebruik van het OM-journaal bij de tegenspraak. Nog niet in alle gevallen kan de informatie in het journaal dienen als basis voor het leveren van tegenspraak. Dit blijkt niet alleen uit de audit, maar was ook een van de uitkomsten van de evaluatie van de tegenspraak. De rechercheofficieren hebben in een plenaire vergadering hun tips en trucs gedeeld voor de optimale vorm van journaliseren. Deze tips en trucs worden door de recherche- en kwaliteitsofficieren in de parketten gebruikt om de officieren en secretarissen te trainen. Ook in de training Tegenspraak zal hieraan aandacht worden besteed. Goed journaliseren blijft voortdurend onder de aandacht.
- De journaals zijn lokaal nog niet altijd goed te beveiligen, dit heeft met beperkingen in de ICT-infrastructuur te maken. Met de uitrol van de Zutphense applicatie van het OM-journaal in een optimaal beveiligde omgeving wordt hiervoor een oplossing geboden.

Praktijkillustratie

Omdat de kwaliteit van de OM-journaals nog wisselend is, heeft het Amsterdamse parket een geanonimiseerd voorbeeldjournaal gemaakt. Dit journaal is aan alle betrokken officieren en secretarissen van het parket gepresenteerd als leidraad voor goed journaliseren.

Planning 2008

Op dit moment vindt landelijk de gebruikersacceptatietest van de Zutphense applicatie plaats. Het OM is met de beveiligingsautoriteit van het ministerie van Justitie in gesprek over de optimaal beveiligde infrastructurele inbedding van de applicatie, met het oog op de vertrouwelijkheid van de gegevens die worden geregistreerd. Naar verwachting is de applicatie rond de zomer van 2008 beschikbaar voor de gebruikers.

3.4 Review

Doelstelling: in uitzonderlijke gevallen waarin het onderzoek is vastgelopen of dreigt vast te lopen, dan wel de bewijspositie in hoge mate problematisch is, vaststellen of alle mogelijke opsporingsrichtingen in voldoende mate zijn uitgezocht. Een dergelijke herbeoordeling wordt uitgevoerd door deskundigen van buiten het korps en het parket die het opsporingsonderzoek in de zaak hebben verricht.

Stand van zaken

- In 2007 zijn twee zaken aangewezen die in aanmerking komen voor review. De parketten Den Haag en Rotterdam zijn belast met de uitvoering van de reviews. Eind 2007 zijn hiertoe de projectplannen geschreven.
- In 2007 is een stappenplan review ontwikkeld op basis van het stappenplan van het Landelijk Team Kindermoord. Het stappenplan wordt momenteel beproefd in de praktijk. Na afronding van de lopende reviews zal worden bezien of het stappenplan nog aangepast moet worden.
- Uit de auditgesprekken komt, evenals in 2007 naar voren dat de parketten het instrument review redelijk in zicht hebben. De praktijkervaring met review is tot nu toe beperkt, omdat zich in de meeste parketten nog geen zaken hebben voorgedaan waarin om een herbeoordeling van een onderzoek is gevraagd.

3.5 Team grootschalig onderzoek

Doelstelling: In kritische onderzoeken als TGO-waardige delicten zodanig te werk gaan dat aan alle vastgestelde kwaliteitseisen zoals neergelegd in de “Raamregeling TGO” is voldaan.

Met opmaak:
opsommingstekens en nummering

Stand van zaken

- Zoals in de vorige voortgangsrapportage reeds bericht, is in alle parketten de ‘Raamregeling TGO’ bekend en worden beslissingen, conform de raamregeling, door het OM en de politie gezamenlijk genomen.
- Alle parketten beschikken over een pool van officieren voor het aansturen van TGO’s.
- In 2007 hebben alle TGO-officieren de opleiding “Leidinggeven aan een grootschalig onderzoek” afgerond.
- De instelling van een TGO legt een flink beslag op de capaciteit van zowel de politie als van het OM. Om die reden is in de vergadering van rechercheofficieren besloten een nieuw afwegingsmoment in te bouwen na 3 dagen. In gezamenlijkheid met de politie wordt dan bekeken of het onderzoek volgens de ‘Raamregeling TGO’ moet blijven vallen of kan worden afgeschaald.

3.6 Forensische opsporing

Doelstelling: betrokkenheid, kennis en expertise op gebied van het technisch sporenonderzoek versterken en de kwaliteit van de forensische opsporing bewaken.

Met opmaak:
opsommingstekens en nummering

Stand van zaken

- Alle parketten beschikken over een FO-officier.
- Inmiddels hebben ook alle parketten ter ondersteuning van de FO-officier een FO-secretaris aangesteld.
- Voor de uitwisseling van ervaringen en best-practices is een landelijke overlegvergadering ingesteld voor FO-officieren.

Praktijkillustratie

De verplichting tot het instellen van een FO-officier ingevolge het versterkingsprogramma rust slechts op de arrondissementsparketten. Het ressortsparket Amsterdam heeft echter, om ook intern een aanspreekpunt te hebben, een FO-advocaat-generaal aangewezen.

3.7 Auditieve en audiovisuele registratie

Doelstelling: met behulp van auditieve/audiovisuele registratie de toetsbaarheid van de verhoren in een latere fase van het strafproces, mogelijk te maken.

Audiovisuele registratie is met name van belang als er sprake is van omstandigheden die gelegen zijn in de kwetsbaarheid van de verhoorde persoon of in de aard van het verhoor.

Stand van zaken

Zoals vorig jaar bericht, is de Aanwijzing AVR in januari 2007 vastgesteld door de Minister maar nog niet in werking getreden. Zodra de politie landelijk beschikt over adequaat ingerichte verhoorkamers kan de aanwijzing in werking treden.

Planning 2008

Zodra de verhoorkamers door de politie opgeleverd worden kan de Aanwijzing in werking treden en zal het OM toezien op de implementatie. De evaluatie van de werking en effectiviteit van deze Aanwijzing staat gepland voor 2010.

Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

3.8 Opleiding

Doelstelling: Het vergroten van de kennis en expertise van de TGO-officieren, van de FO-officieren en van de desbetreffende parketsecretarissen.

Stand van zaken

- Het verplichte curriculum van vijf opleidingen voor TGO-officieren dat voortvloeit uit het versterkingsprogramma is gestart in 2006. Volgens planning hebben eind 2008 alle TGO-officieren dit programma doorlopen. De deadline hiervoor uit het versterkingsprogramma staat op juli 2009.
- Inmiddels is ook een opleiding voor TGO-secretarissen in ontwikkeling die in de tweede helft van 2008 in het standaardprogramma van de SSR wordt aangeboden.
- Het opleidingsprogramma van de FO-officieren dat voortvloeit uit het versterkingsprogramma is in 2007 gestart. Volgens planning hebben eind 2008 alle FO-officieren dit programma doorlopen. De deadline hiervoor uit het versterkingsprogramma staat op juli 2009.
- Inmiddels wordt ook gekeken naar een opleiding voor FO-secretarissen. Het is de bedoeling ook voor deze groep een aanbod in het standaardprogramma van de SSR te creëren.
- De kwaliteitsofficieren worden geïnstrueerd de producten uit het tweede spoor (zie hoofdstuk 4) van het versterkingsprogramma in de parketten uit te zetten en te begeleiden.
- De landelijke vergadering van kwaliteitsofficieren wordt tevens gebruikt om kwaliteitsofficieren korte trainingen aan te bieden ter ondersteuning van hun functioneren binnen hun parket.
- Door de SSR is een cursus Tegenspraak ontwikkeld die vanaf eind 2008 in het cursusaanbod wordt opgenomen.
- De genoemde cursussen zijn opgenomen in het binnen het OM separaat ontwikkelde vignetten- en certificeringssysteem.

Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

Planning 2008

De uit het versterkingsprogramma voortvloeiende cursussen worden uitgevoerd binnen de implementatieagenda. Additionele cursussen voor secretarissen worden ontwikkeld en opgenomen in het standaardaanbod van de SSR.

3.9 Auditing en borging

Doelstelling: de uitgewerkte maatregelen moeten in de organisatie worden geborgd. Alle gestelde eisen zijn minimeisen waaraan de organisaties van politie en OM moeten voldoen.

Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

Stand van zaken

- Op basis van het rapport met de uitgewerkte maatregelen en de auditervaringen van 2007 is een nieuw normenkader ontwikkeld ten behoeve van de uitvoering van een implementatieaudit begin 2008. Dit normenkader is aan de parketten vooraf verstrekt als een hulpmiddel voor een goede implementatie.
- De tweede implementatieaudit is in de maanden januari t/m maart 2008 uitgevoerd. Met behulp van deze audit is getoetst of de maatregelen aantoonbaar zijn ingevoerd.
- De auditvragen richtten zich op de invoering van de verplichte maatregelen en voor het eerst op de ervaringen in het tweede spoor, de ontwikkeling van de professionele ambitie.
- De auditteams zijn eind 2007 samengesteld, hebben een opleiding gevolgd waarin zowel audittechniek als de achtergrond en inhoud van het programma aan bod zijn gekomen en hebben nagedacht over het nieuwe normenkader.
- De auditteams waren ook dit jaar multidisciplinair samengesteld. Naast auditoren van de OM-onderdelen en Parket-Generaal namen de rechercheofficiërs deel en, nieuw voor 2008, hoofdofficiërs uit de regio's Noord, Midden en Zuid.
- Het Versterkingsprogramma blijft verankerd in de planning- en controlcyclus van het OM. De informatie uit de planningsrondes diende weer als basis input voor de audit van 2008.

Planning

- De auditresultaten worden teruggekoppeld aan de parketten en de aanbevelingen worden ten uitvoer gebracht, waar nodig door de centrale projectgroep ondersteund.
- Begin 2009 staat de eerste, gezamenlijk met politie en NFI uit te voeren, procesaudit op de agenda.

3.10 Aanwending toegekende middelen 2008

Vorig jaar is bericht over de aanwending van de voor 2006 en 2007 toegekende middelen. Voor de goede orde is het financiële overzicht van 2007 hieronder opgenomen.

Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

Aan 19 parketten zijn 26 fte officieren en parketsecretarissen toegewezen t.b.v. het leidinggeven aan TGO-onderzoeken en de ondersteuning van de TGO-officieren	4,3 miljoen
Aan 13 parketten zijn 10 fte FO-officieren en parketsecretarissen toegewezen	1,7 miljoen*
Op alle 21 parketten hebben de rechercheofficieren een beleidsmedewerker ter ondersteuning aangetrokken	1,5 miljoen
Ten behoeve van tegenspraak en review hebben 21 parketten 0,5 fte officier 1 ^e klasse toegewezen gekregen, zogenaamde kwaliteitsofficieren	1,8 miljoen*
5 ressortsparketten hebben een AG toegewezen gekregen i.v.m. tegenspraak	0,6 miljoen
Ontwikkeling centrale TGO/FO-opleiding	0,5 miljoen
Totaal	10,4 miljoen

* In de voortgangsrapportage van 2007 stonden bij de posten gemarkeerd met een asterix abusievelijk de volgende bedragen vermeld: 2,2 miljoen respectievelijk 1,3 miljoen.

Het voor het versterkingsprogramma beschikbare geld kent een gefaseerde toename tot 2009 en is structureel. De voor 2008 extra beschikbare middelen bedragen 3,5 miljoen euro en zijn als volgt aan aangewend.

Aan 3 parketten zijn 3 fte officieren en parketsecretarissen toegewezen t.b.v. het leidinggeven aan TGO-onderzoeken en de ondersteuning van de TGO-officieren	0,5 miljoen
Aan 14 parketten zijn in totaal 7 fte FO-officieren en parketsecretarissen toegewezen (deels ook 0,5 fte om de reeds in 2007 toegekende 0,5 fte op te kunnen hogen naar 1 fte)	1,2 miljoen
In een eerste tranche hebben 11 parketten secretariële ondersteuning voor TGO-officieren toegewezen gekregen.	0,4 miljoen
Ten behoeve van tegenspraak en review hebben 9 parketten middelen voor 0,5 fte officier 1 ^e klasse toegewezen gekregen	0,6 miljoen
5 ressortsparketten hebben een juridisch medewerker toegewezen gekregen ter ondersteuning van de voor tegenspraak in 2007 toebedeelde AG's.	0,3 miljoen
Additionele centrale financiering TGO / FO-opleiding	0,1 miljoen
Kosten VOV Professionele ambitie (2 ^e spoor)	0,2 miljoen
Kosten programmabureau VOV	0,2 miljoen
Totaal	3,5 miljoen

Alle personele bedragen zijn inclusief 15% materiële kosten.

Naast bovengenoemde door het departement beschikbaar gestelde middelen heeft het College besloten om in het kader van het versterkingsprogramma opsporing en vervolging in 2008 additioneel € 2,6 miljoen beschikbaar te stellen voor de parketten die belast zijn met de uitvoering van dit programma. Deze extra toekenning is geormerkt. Deze additionele toekenning kan door parketten uitsluitend worden aangewend in het kader van het versterkingsprogramma opsporing en vervolging in de vorm van capaciteitsuitbreiding (TGO-officieren, TGO-secretarissen of secretariële ondersteuning).

4 Versterking professionele ambitie (Tweede Spoor)

Voor de implementatie van het versterkingsprogramma volgt het OM een tweesporenbeleid. De te implementeren maatregelen liggen vooral op het terrein van de deskundigheidsbevordering van officieren, het verbeteren van werkprocessen en producten en het organiseren van een kritische toets en controle op onderzoeken. Daarnaast grijpt het OM het rapport van de commissie Posthumus en het versterkingsprogramma aan om te komen tot kwaliteitsverbetering en versterking van de professionele ambitie binnen het OM. In dit tweede spoor is vooral aandacht voor leiderschap en cultuur en de versterking van het vakmanschap.

Dit programma, dat uitgaat van de 'lerende organisatie', slaat een brug tussen de uitgangspunten van het versterkingsprogramma en het dagelijkse werk van officieren van justitie. Waar het versterkingsprogramma ophoudt, gaat de versterking van de professionele ambitie verder om officieren van justitie te stimuleren over hun vak na te denken en hen te inspireren tot kwaliteitsverhoging van hun werk.

Belangrijk strategisch uitgangspunt is dat de officieren zelf initiatieven in dit spoor van het versterkingsprogramma ontplooiën, het wordt getrokken 'door en voor' collega's. In de selectie van onderwerpen wordt aansluiting gezocht bij het directe werk van officieren en secretarissen om een groot draagvlak te creëren.

4.1 Kwaliteitsproducten

Voor het versterkingsprogramma is het Openbaar Ministerie verdeeld in drie regio's: Noord, Midden en Zuid. Elke regio heeft een of twee thema's gekozen en officieren van de parketten uit die regio de opdracht gegeven een product te ontwikkelen dat door andere parketten kan worden overgenomen. De officieren zijn met veel enthousiasme aan de slag gegaan en hebben eind 2007 hun initiatieven gepresenteerd aan alle hoofdofficieren. De producten worden na afronding een voor een overgedragen aan de kwaliteitsofficieren zodat alle parketten ermee aan de slag kunnen.

Requisitoir

De officieren van justitie uit de regio Zuid kozen het thema 'Wat is een goed requisitoir?'. Zij hebben een rollenspel ontwikkeld die de discussie over de verschillende vormen van requisitoir binnen de parketten op gang moet brengen. Het rollenspel gaat uit van een gefingeerde casus van een overval op een winkel. Ten behoeve van de casus is een rechtbankgericht en een publiekgericht requisitoir geschreven.

Waar het rechtbankgerichte requisitoir met name juridisch van aard is, wordt in het publieksgerichte requisitoir veel meer aandacht besteed aan de presentatie voor een niet juridisch geschoold publiek. In de presentatie wordt ook gebruik gemaakt van multimedia.

Bij de uitvoering van het rollenspel krijgen de deelnemers rollen toebedeeld. Vanuit deze rol aanschouwen zij beide requisitoiren. De rollen variëren van rechter en advocaat tot (familie van het) slachtoffer en (familie van de) verdachte. Verder zijn er rollen voor journalist en geïnteresseerd publiek.

Alle parketten hebben het spel ontvangen en de meeste parketten hebben het spel al gespeeld. Sommige parketten hebben daarbij ook lokale media of professionele trainers betrokken. Het spel blijkt een uitstekend instrument. In sommige gevallen is het een eye-opener om de discussie over het requisitoir op gang te brengen. Officieren ervaren hoe verschillend de impact van een rechtbankgericht en een publieksgericht requisitoir is. Het rollenspel beoogt niet een keuze tussen beide te maken, maar maakt duidelijk dat bij elk requisitoir moet worden nagedacht over een balans tussen rechtbank- en publieksgerichte elementen. Met de kwaliteitsofficieren is afgesproken in het najaar te evalueren welke lessen uit de ervaringen met het rollenspel kunnen worden getrokken die van nut zijn voor het totale Openbaar Ministerie.

Rol secretaris in grotere onderzoeken

De secretarissen van de parketten uit de regio Midden hebben het tweede product ontwikkeld. Zij hebben 'de rol van de secretaris in grote onderzoeken' onderzocht. Onder verantwoordelijkheid van officieren van justitie spelen secretarissen immers een heel belangrijke rol bij grote opsporingsonderzoeken en TGO's. Het doel van dit product is, om zowel binnen de eigen beroepsgroep, als in discussie met 'hun' officieren, de taken en verantwoordelijkheden van de secretaris in grotere onderzoeken verder uit te diepen.

Deze werkgroep heeft een 25 minuten durende film gemaakt over een gefingeerd TGO-onderzoek naar een rip-deal met een dodelijk slachtoffer op de openbare weg. In verschillende fasen van het onderzoek stopt de film en ligt de vraag voor wat onder de gegeven omstandigheden mag worden verwacht van de secretaris. Naast het expliciet maken van taken en verantwoordelijkheden van de secretaris geeft de film ook een aanzet tot verbetering van de kwaliteit van het werk. Ook dit product is overgedragen aan de kwaliteitsofficieren en door een groot aantal parketten inmiddels beproefd. In het najaar van 2008 wordt geïnventariseerd welke lessen het Openbaar Ministerie uit de ervaringen met dit product kan trekken.

Vrijheid in verbondenheid

In de regio Midden is een product ontwikkeld onder de titel 'De rol van de TGO-officier: vrijheid in verbondenheid'. Hierin staat de TGO-officier centraal. De afgelopen jaren is de betrokkenheid van hoofdofficieren en rechercheofficieren bij de lopende TGO-onderzoeken verder toegenomen. Maar er zijn ook functies op parketten bijgekomen die een verbinding hebben met de TGO-officier. Zo kennen we inmiddels de functie van kwaliteitsofficier die een begeleidende rol heeft bij TGO-onderzoeken, de forensisch officier die zijn expertise levert en de tegenspreker die de TGO-officier scherp houdt op de door hem of haar gemaakte keuzes in het onderzoek. Los daarvan heeft een TGO-officier regelmatig contact met de persofficier, de rechercheofficier en niet in de laatste plaats zijn direct leidinggevende, het afdelingshoofd.

De discussie wordt in de parketten op gang gebracht met een DVD en een bijbehorend discussiespel. Op een krachtige, maar ook ludieke manier, wordt op de DVD de complexiteit van het web rond de TGO-officier weergegeven en een aantal casusposities besproken. Doel is duidelijkheid te brengen in taken en verantwoordelijkheden van de verschillende functies. Het voeren van deze discussie op een parket tussen officieren die elke dag met elkaar

samenwerken, maakt ook de verwachtingen over en weer duidelijk. Het concept is aan het land gepresenteerd en de DVD staat gepland voor uitlevering aan de kwaliteitsofficieren in juni 2008.

Secundaire traumatisering

Een vierde product betreft het onderwerp 'secundaire traumatisering'. Dit door de officieren van de regio Noord gekozen thema, gaat over de vraag wat impactvolle strafzaken met je doen als mens. Waar andere beroepsgroepen als politie en de medici al langer bewust zijn van de gevolgen die dramatische gebeurtenissen in het werk voor de medewerkers hebben, werd aan dit onderwerp binnen het Openbaar Ministerie weinig – en in elk geval onvoldoende – aandacht besteed. Terwijl officieren van justitie bij dramatische gebeurtenissen naar het plaats delict gaan, vaak maandenlang het onderzoek draaien en in contact staan met slachtoffers en nabestaanden.

Deze werkgroep heeft met een ter zake kundige psycholoog een workshop samengesteld om de bewustwording van latente problematiek bij officieren van justitie te bevorderen. Vanuit een biologische invalshoek wordt uitgelegd welke processen in onze hersenen in werking treden bij alle ervaringen die we doormaken, dus ook die in ons werk, en hoe we daar mee om kunnen gaan. Doel van de workshop is bewustwording, het stimuleren van het debat over het onderwerp en het geven van collegiale support. Het onderwerp heeft enorm draagvlak gekregen binnen het Openbaar Ministerie en is tot thema gemaakt van een landelijk congres van alle officieren van justitie in Nederland in december 2008.

Naast de workshop is een tweede variant ontwikkeld die vooral is gericht op leidinggevend. Deze workshop 'emotiemangement' staat stil bij de wijze waarop een leidinggevende kan omgaan met collega's die in hun werk impactvolle zaken in behandeling hebben. Alle hoofdofficieren hebben de workshop bijgewoond en hij is onderdeel geworden van de leergang voor leidinggevend binnen het Openbaar Ministerie.

Nieuwe producten

Voortbouwend op het succes van deze eerste vier thema's zijn er nu concrete plannen voor twee nieuwe producten. Een daarvan richt zich met name op de ressortsparketten en het andere product specifiek op aansturing van politieonderzoeken. Leidend thema hierbij is 'betrokken distantie'. De uit het versterkingsprogramma voortgekomen term doelt op de balans tussen een betrokken samenwerking tussen politie en Openbaar Ministerie, maar ook op een professionele distantie om de specifieke verantwoordelijkheid van de officier van justitie in de richting van de politie goed invulling te geven. De beoogde opleverdata van de nieuwe producten liggen in de tweede helft van 2008.

Een drietal nieuwe activiteiten die voortkomen uit het programma 'versterking professionele ambitie' verdienen hier expliciete vermelding: de oefenrechtbank, de inspiratiereis naar de Verenigde Staten voor talentvolle officieren en de nieuwe opzet van het introductieprogramma voor officieren.

4.2 Oefenrechtbank

Nieuwe officieren leren het vak door veel zittingen bij te wonen van ervaren collega's. Dit betekent dat ervaring wordt doorgegeven, maar het is geen optimale trainingssituatie. Om die reden wordt in de Centrale Verwerkingseenheid van het Openbaar ministerie (CVOM) te Utrecht een multimediale oefenrechtbank ingericht. Hier kunnen officieren hun zittingsvaardigheden trainen met behulp van camera's. De doelgroep omvat zowel beginnende als ervaren officieren. Het aanleren van basisvaardigheden en het verbreden van het handelingsrepertoire is met name aan de orde bij beginnende officieren. Dat geldt ook voor het leren omgaan met lastige zittingssituaties. Zelfs voor ervaren officieren valt er echter nog veel te leren. Dat kan variëren van het afleren van verkeerde gewoonten tot het bijschaven van de vaardigheden die vereist zijn voor de grotere strafzaken. Om die reden heeft het Openbaar Ministerie het Studiecentrum Rechtspleging gevraagd het instrument oefenrechtbank standaard op te nemen in een aantal cursussen voor beide doelgroepen. Verder is het de bedoeling dat de oefenrechtbank open staat voor officieren die op eigen initiatief van de voorziening gebruik willen maken. De inrichting van de oefenrechtbank is aanbesteed en de voorziening zal medio 2008 gereed zijn.

4.3 Inspiratiereis Verenigde Staten

In de Verenigde Staten is de oefenrechtbank al een gevestigd instrument is. Om de Nederlandse officieren in aanraking te laten komen met andere rechtssystemen en inspiratie op te doen met andere trainingssituaties is een studieprogramma opgezet. Jaarlijks wordt na een selectieprocedure een vijftal ervaren officieren van justitie in de gelegenheid gesteld een studieprogramma te volgen in de Verenigde Staten. Daar lopen ze mee bij een parket in New York, nemen deel aan een trainingsprogramma in het National Advocacy Center en brengen een week door aan een Law School. Deze studiereis is bedoeld voor officieren van justitie die zich met name op de vakinhoudelijke kant van het vak verder willen ontwikkelen.

4.4 Nieuwe opzet introductieprogramma officieren

De versterking van de professionele ambitie richt zich op alle officieren van justitie. Dat gaf aanleiding om de wijze waarop nieuwe officieren van justitie in de organisatie worden geïntroduceerd onder de loep te nemen. Het is van groot belang dat nieuwe collega's van meet af aan weten welke professionele ambitie het Openbaar Ministerie voor ogen staat. Om die reden is het introductieprogramma voor officieren van justitie opnieuw ingericht. In het programma wordt veel aandacht besteed aan kwaliteit, ambitie, morele dilemma's en drijfveren. Maar ook de omgang met media, participeren in een driehoek met het lokaal bestuur, en het requisitoir met gebruikmaking van het eerder genoemde rollenspel, vinden daar hun plaats. Er zijn toonaangevende inleiders, ook vanuit de zittende magistratuur en de advocatuur, en er is grote betrokkenheid en medewerking van de hoofdofficieren. Inmiddels heeft het eerste introductieprogramma met achttien nieuwe officieren van justitie plaatsgevonden. De reacties waren erg lovend, de resultaten worden nu geëvalueerd en verwerkt in de verdere programma's.

Het programma versterking professionele ambitie heeft gebruik gemaakt van de aandacht die het versterkingsprogramma opsporing en vervolging heeft gebracht voor het vak. Met veel elan zijn officieren aan de slag gegaan met nieuwe activiteiten. Naast bovengenoemde voorbeelden is onder

meer ook het landelijke congres van alle advocaten-generaal in november 2007 aan dit programma toe te schrijven. Dit congres krijgt een vervolg in 2008. Verder is sprake van intensieve uitwisseling tussen parketten van best-practices op het gebied van cultuur. Het OM zet voor de komende jaren stevig in om deze nieuwe ambitie vast te houden en te verankeren.

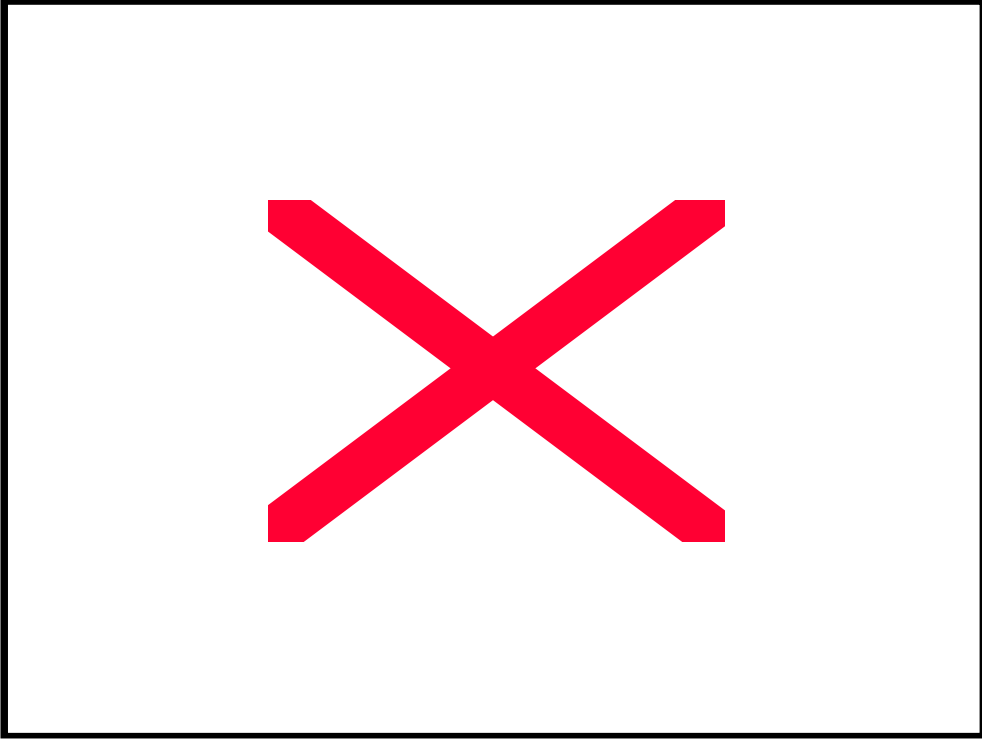
5 Programmastructuur OM

Het programma VOV beoogt de versterking van de brede professionaliteit van het OM en de rol en verantwoordelijkheid van de officier van justitie. De ontwikkeling van standaarden en procedures is een uiting van verdergaande professionalisering van de organisatie. Om deze ambities te realiseren heeft het OM bewust gekozen voor lokale implementatie van het versterkingsprogramma, met nadrukkelijk behoud van de lijnverantwoordelijkheden in het parket. De rechercheofficier en de parketleiding zijn primair verantwoordelijk voor de implementatie van de maatregelen in hun organisatie, waarbij de sturing is belegd in de reguliere planning- en controlcyclus. In de planningsrondes komt het versterkingsprogramma standaard aan bod.

Op landelijk niveau bewaakt de projectgroep Versterkingsprogramma van het Parket-Generaal nauwlettend de voortgang van de implementatie in de parketten. De projectgroep wordt aangestuurd door de programmacoördinator, ondersteund door een programmasecretaris, en bestaat uit medewerkers van de afdelingen Besturen en Beheersen, Handhavingsbeleid en Communicatie. De projectgroep houdt zicht op de lokale implementatieactiviteiten door intensieve afstemming met het landelijke overleg van rechercheofficieren. Waar nodig faciliteert de projectgroep wensen uit de parketten, zoals de uitrol van een landelijke applicatie voor het OM-journaal.

De projectgroep rapporteert aan de stuurgroep. De stuurgroep bestaat uit drie hoofdofficieren die de parketten in de regio's Noord- (mr. L.A.J.M. de Wit), Midden- (mr. M.A.A. van Capelle) en Zuid-Nederland (mr. G.W. van der Burg) vertegenwoordigen, hoofdofficier mr. G.T. Hofstee, en procureur-generaal mr. H.J. Bolhaar.

De projectgroep overlegt voorts, samen met vertegenwoordigers van politie en NFI, regelmatig met het Departement over de voortgang van het programma. Het OM wordt in de departementale regiegroep vertegenwoordigd door de procureur-generaal en neemt verder deel aan de departementale projectgroep.

6 Tot slot

De audit van begin 2008 laat zien dat, waar aanvankelijk nog schoorvoetend de maatregelen uit het versterkingsprogramma werden geïmplementeerd, in 2007 met veel beleving en gevoel voor urgentie aan de kwaliteitsambitie is gewerkt. Dat is ook de reden om de achter ons liggende periode als het jaar van de verdieping te bestempelen. Het succes van het tweede spoor heeft daarbij ook geholpen de maatregelen uit het eerste spoor van het versterkingsprogramma in het perspectief van de kwaliteitsambitie te plaatsen.

Inmiddels zijn de voorbereidingen voor de procesaudit 2009 in gang gezet. In nauwe samenwerking met de politie en NFI wordt een concept ontwikkeld, met als doel in 2009 te toetsen of de maatregelen die het versterkingsprogramma heeft geïntroduceerd ook in de keten OM-politie-NFI een meer effectieve samenwerking hebben gebracht. In het voorjaar van 2009 hopen wij u de resultaten van deze procesaudit te rapporteren.